

Notat: Praksis i saker med sammenslåing av pengeutdelende stiftelser med ulikeartede formål

Dette notatet gjennomgår Stiftelsestilsynets praksis i saker med sammenslåing av pengeutdelende stiftelser med ulikeartede formål.

Adgangen til sammenslåing for andre stiftelser med ulikeartede formål enn pengeutdelende stiftelser, blir ikke vurdert i dette notatet. Hovedregelen er at det ikke er adgang til å slå sammen andre stiftelser med ulikeartede formål enn pengeutdelende stiftelser.

1. Utgangspunkt – adgang til sammenslåing gjelder stiftelser med likeartet formål

En stiftelse er opprettet som et selvstendig og selveiende rettssubjekt. Det ligger i stiftelsens karakter at den i utgangspunktet er uforanderlig. Oppretteren forutsetter vanligvis at stiftelsen, og de bestemmelser som er fastsatt om denne, skal eksistere i uoverskuelig fremtid. Som et unntak fra dette gir stiftelsesloven kapittel 6 regler for omdanning av stiftelser.

Anvendelsesområdet for omdanningsreglene følger av stiftelsesloven § 45. Hovedvilkårene for omdanning følger av stiftelsesloven § 46 og § 47.

Det grunnleggende vilkår for enhver omdanning er at det har inntruffet «endrede forhold» i relasjon til selve stiftelsen eller de bestemmelser som er fastsatt om denne i vedtektene eller stiftelsesgrunnlaget, jf. § 46. Omdanningen må dessuten så langt som mulig tilpasses det opprinnelige formålet eller siktemålet som vi må anta lå til grunn for bestemmelsen, jf. § 47 første ledd.

Det følger av § 45 andre ledd bokstav b) at omdanning bl.a. kan gå ut på «at stiftelsen slås sammen med én eller flere andre stiftelser med i det vesentlige likeartet formål».

Sammenslåing av stiftelser innebærer et brudd på prinsippet om at stiftelser er selvstendige, selveiende og uforanderlige. At loven bare åpner for sammenslåing av stiftelser med vesentlig likeartet formål, kan sees på som et utslag av prinsippet i § 47 første ledd, om at omdanningen så langt som mulig skal tilpasses det opprinnelige formålet med stiftelsen. Sammenslåing av stiftelser med ulikeartede formål er av lovgiver vurdert som å gå for langt i relasjon til det opprinnelige formålet med stiftelsene.

Utgangspunktet er dermed at adgangen til sammenslåing er forutsatt å gjelde «stiftelser med i det vesentlige likeartet formål».

2. Begrenset omdanningsadgang for pengeutdelende stiftelser med ulikeartede formål

Utgangspunktet er at det ikke er adgang til å sammenslå stiftelser med ulikeartede formål.

Stiftelsestilsynet har tolket § 45 andre ledd bokstav b) slik at sammenslåing av pengeutdelende stiftelser med ulikeartede formål i enkelte tilfeller likevel vil kunne godkjennes:

- a) De ulikeartede formålene må videreføres i den sammenslåtte stiftelsens vedtekter.
- b) Formålene må sikres en forholdsmessig andel av utdelingene gjennom en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelen må være basert på virkelige verdier som tilføres ved sammenslåingen.
- c) Det må være en naturlig tilknytning mellom stiftelsene som inngår i sammenslåingen.
- d) Sammenslåing forutsetter at stiftelsenes kapital ikke åpenbart er tilstrekkelig til å tilgodese formålene på en rimelig måte.

3. Kort om omdanningsvilkårene

Når punktene a) til d) over er oppfylt, vil sammenslåingen bli vurdert etter vilkårene i § 46 andre ledd. Det må godtgjøres at stiftelsesstrukturen uten sammenslåing er "uheldig eller uhensiktsmessig", jf. § 46 andre ledd. Sammenslåingen må tilpasses stiftelsenes opprinnelige formål så langt som mulig, jf. § 47 første ledd.

For helhetens skyld nevnes at de øvrige reglene i stiftelsesloven kapittel 6 også må være oppfylt. bl.a. reglene for hvem som kan foreta omdanning (§ 48), saksbehandling ved omdanning (§ 49), omdanningsmyndighet og prøving av omdanningsvedtak (§§ 50 og 51), samt særreglene for sammenslåing av stiftelser (§53).